

BUĞDAY

- Ülkemizin 35 milyon ton olan hububat üretiminin %56'sını buğday oluşturmaktadır.
- 2000 yılında Ülkemizin toplam tarım alanı 38.757 bin hektar, işlenen tarım alanı ise 37.817 bin hektar iken 2018 yılında tarım alanı 26.379 bin hektara, işlenen alan ise 23.200 bin hektara düşmüştür.
- Bu yıl üretimimizin %2,5 düşüşle 19,5 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.
- Ülkemizde buğday tüketimi 19 milyon ton, kişi başı tüketim ise 180-190 kg arasında değişmektedir.
- Dünya buğday üretiminin bu yıl %5 artışla 768 milyon ton olacağı beklenmektedir. ABD ve Çin dışındaki tüm ülkelerde üretim artışı beklenmektedir.
- 2018 yılı buğday ithalatı 5.781 bin ton, 2019 yılının ilk 7 ayındaki ithalat ise 4.328 bin tondur.
- 2018 yılı buğdaya dayalı mamul madde ihracımız 5.326 bin ton olup (un 3.309 bin ton, makarna 1.207 bin ton, bisküvi 468 bin ton, bulgur 262 bin ton, irmik 80 bin ton) buğday karşılığı 7,4 milyon tondur.
- 2019 yılı 7 aylık ekmeklik buğday ithalatı (geçen yılki 2.850 bin tona karşılık) 3.830 bin tondur(artış %34).
- 2019 yılı 7 aylık makarnalık buğday ithalatı (geçen yılki 341bin tona karşılık) 499 bin tondur(artış %46).
- 2019 yılının 7 ayındaki ekmeklik buğday ithalatının %80'i, makarnalık buğday ithalatının %90'ı Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında gerçekleşmiş olup halen piyasada (ekmeklik + makarnalık) 2 – 2,5 milyon tonluk belge olduğu tahmin edilmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde Kırmızı/Beyaz Sert Ekmeklik Buğday fiyatı bir önceki yıla göre %29 artışla ton başına 1.350 TL olarak açıklanmıştır.
- Bu dönem itibari ile Polatlı Ticaret Borsası kırmızı ekmeklik buğday fiyatı ton başına (kalitelerine göre) 1.380-1.480 TL, Konya Ticaret Borsası 1.380-1.490 TL, Samsun ve Antalya limanlarında Rusya menşeli ithal buğday fiyatları ise ton başına 185-215 ABD doları arasında değişmektedir.

ARPA

- 2018 yılı itibari ile 7,1 milyon ton olarak gerçekleşen arpa üretiminin 2019 yılında 7 milyon ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizde hububat üretimi içerisinde arpa üretiminin payı %22'dir.
- Ülkemizin arpa tüketimi ortalama yıllık 7-7,5 milyon tondur.
- 2018 yılı arpa ithalat miktarı 656 bin ton olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılının ilk 7 ayında 138 bin ton ithalat yapılmıştır.
- İç piyasada ton başına 1.150-1.250 TL olarak değişen arpa fiyatları, Polatlı Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.196 -1.208 TL, Konya Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.225-1.260 TL olarak gerçekleşmiştir.
- İthal Rusya menşeli arpa fiyatları ton başına 185-200 ABD doları arasında değişmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde açıklanan arpa fiyatı bir önceki yıla göre %33 artışla ton başına 1.100 TL olarak belirlenmiştir.
- Dünya arpa üretiminin yeni sezonda bir önceki yıla göre %7 artışla 150 milyon ton olması beklenmektedir.

MISIR

- Ülkemiz mısır üretimi son 20 yılda %160 artmıştır.
- Hububat üretimimiz içerisinde mısırın payı %17'dir.Mısır hasatı Çukurova'da tamamlanmış olup ülkemiz genelindeki oranı ise %40'tır.
- 2018 yılı mısır üretimi 5,7 milyon ton olup, 2019 yılında 6 milyon ton civarında üretim olması beklenmektedir.
- 2019 yılı mısır tüketiminin 6,5-7 milyon ton civarında olması beklenmektedir.
- 2018 yılında 2.123 bin ton olan mısır ithalatı, 2019 yılının ilk yedi ayında 2.736 bin ton olarak gerçekleşmiş olup (artış %37), bunun % 55'i Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamındadır.
- İç piyasada ortalama ton başına mısır fiyatı 1.150-1.200 TL arasındadır. İthal mısır fiyatı ise ton başına Rusya'dan 180-185 ABD doları arasında, Romanya'dan ise 210-215 ABD doları arasında değişmektedir.
- Dünya üretiminin düşmesi ve devir stoklarındaki azalma nedeniyle mısır fiyatlarında artış beklenebilir.
- TMO tarafından mısır alım fiyatı 09.08.2019 tarihinde (bir önceki yıla göre %21 artışla) 1.150 TL/Ton olarak açıklanmıştır.

BAKLİYAT

- Ülkemizde Güney Doğu Anadolu Bölgesinde iklimle bağlı rekolte kayıplarından dolayı kırmızı mercimek üretiminde ciddi oranda düşüş beklenmektedir.
- Kırmızı mercimek hasadı tamamlanmış olup piyasa fiyatları 3.000 - 3.200 TL arasında değişmektedir. Bu fiyat TMO'nun açıkladığı 2.500 TL'nin üzerinde olduğu için TMO'ya ürün arzı olmamaktadır. Kırmızı mercimek ihracat fiyatı 550-570 \$/ton arasındadır.
- Bu yılki üretim miktarlarının Nohutta 725 bin ton (geçen yıl 630 bin ton), kırmızı mercimekte 380 bin ton (geçen yıl 310 bin ton), yeşil mercimekte 48 bin ton (geçen yıl 43 bin ton), kurufasulyede 210 bin ton (geçen yıl 220 bin ton) olması beklenmektedir.
- Yeşil mercimek fiyatları 2.600-2.800 TL/ton arasındadır. TMO alım fiyatı 3.050 TL/ton olmasına karşın TMO'ya az miktarda bir yönelme olmuştur.
- Nohutta piyasa fiyatları 2.650-2.950 TL/ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.300 TL/ton olması ürünün büyük bir çoğunlukla TMO'ya yönelmesine neden olmaktadır. Bu yıl TMO tarafından 150 bin ton civarında nohut alınması beklenmektedir. Nohut ihracat fiyatı ise 8 mm nohut için 560-570 \$/ton civarındadır.
- Üreticiler kırmızı ve yeşil mercimekte piyasa fiyatlarının yüksek olması sebebi ile ürünü sanayici ve tüccara satmaktadır.
- Nohut ve yeşil mercimekte az da olsa hasadın devam ettiği İç Anadolu Bölgesinde karama, renk değişikliği ve hastalıktan etkilenme gibi ciddi kalite problemleri görülmektedir.
- Son 5 yıllık ortalamaya göre bakliyat tüketimimiz nohutta 400-450 bin ton, yeşil mercimekte 45 bin ton, kırmızı mercimekte 350-400 bin ton, kuru fasulyede ise 250-270 bin ton seviyesinde gerçekleşmektedir.
- Ülkemiz nohutta net ihracatçı, mercimek ve kuru fasulyede ise hem ihracatçı hem de ithalatçı konumundadır.

ÇELTİK

- 1999-2019 yılları arasında ülkemizin çeltik üretimi %187 artış göstermiştir.
- Ülkemizin çeltik üretimi 2018 yılında 940 bin ton olup 2019 yılında 975 bin ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizin pirinç tüketimi ise 2018 yılında 780 bin ton olarak gerçekleşmiştir.
- 2018 yılında 247 bin ton olan pirinç ithalatı, 2019 yılının ilk 7 ayında (geçen yılki 230 bin tona karşılık) 167 bin ton olarak gerçekleşmiştir.
- TMO tarafından 17.09.2019 tarihinde Osmancık çeşidi 80 randımanlı çeltik fiyatı (2018 yılındaki 2.600 TL'lik fiyata %17,3 artış yapılarak) 3.050 TL olarak belirlenmiştir.
- Dünya çeltik üretimi ABD Tarım Bakanlığı verilerine göre 896 milyon ton seviyesindedir.
- Çeltik fiyatları iç piyasada ton başına 3.500 - 4.000 TL, pirinç (Osmancık) fiyatı ise 5.200 – 6.500 TL/Ton arasında (kalitesine göre) değişmektedir.
- Dünyada, Asya ve Afrika'nın nüfusunun artması talep artışı yaratacağından, ilerleyen yıllarda çeltik üretiminin artacağı tahmin edilmektedir.

HAYVANCILIK

- Ülkemizde canlı hayvan sayıları 2014 yılından itibaren artış göstermektedir.
- Kırmızı et üretimi 2018 yılında 1.119 bin ton olarak gerçekleşmiş olup hayvan sayısı büyük baş 17.2 milyon, küçükbaş 46.1 milyon adettir.
- 16-30 Ağustos 2019 tarihleri arasında canlı dana Karkas iç piyasa fiyatları 30,81 TL/Kg, ABD dana karkas 20,87 TL/Kg, AB dana karkas 23,19 TL/Kg, Kuzu karkas ise 42,91 TL/Kg'dır.
- İstanbul kıyma fiyatı 40,77 TL/Kg (+%2,7), kuşbaşı fiyatı 46,36 TL/Kg (+%4,2), Ankara kıyma fiyatı 39,65 TL/Kg (% -), kuşbaşı fiyatı 43,35 TL/Kg (% -)'dir.
- Kümes hayvanı sayımız son yıllarda artış göstermektedir. 2018 yılında 359.2 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 2.157 bin ton tavuk eti üretimi ve 19.644 bin ton yumurta üretimi gerçekleşmiştir.
- 2019 Haziran ayı sonu itibari ile yem fiyatları,
 - Etlik piliç yemi 2.100 TL/ton (Geçen yıla göre +%20)
 - Yumurta yemi 1.750 TL/ton (Geçen yıla göre +%10)
 - Süt yemi 1.450 TL/ton (Geçen yıla göre +%15)
 - Besi yemi 1.350 TL/ton (Geçen yıla göre +%20)
 - Yem hammaddesi olarak yemlik buğday 1.300 TL/ton, soya 2.195 TL/ton, soya küspesi 2.140 TL/ton, sap-saman 550 -580 TL/ton, yonca 950 – 1.000 TL/ton seviyelerindedir.

EKONOMİK VERİLER

- TCMB Para Politikası Kurulu, haftalık repo ihale faizi oranı olan politika faiz oranını 3,25 baz puan düşürerek politika faizini %19,75'ten %16,50'ye indirdi.
- Eylül ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), bir önceki aya göre %0,99, bir önceki yılın aynı ayına göre %9,26 arttı, Endekste aylık en yüksek artış %2,15 ile konut grubunda yaşandı.
- Ağustos ayı geçici dış ticaret verilerine göre; bir önceki yılın aynı ayına kıyasla ihracat hacmi %1,6 artarak 12,5 milyar\$, ithalat hacmi %1,5 artarak 1,5 milyar \$ oldu. Böylece dış ticaret açığı %1,2 artarak 2,5 milyar \$ düzeyinde gerçekleşti.
- 2020-2022 yıllarını kapsayan ve hükümetin orta vadeli hedeflerini içeren Yeni Ekonomi Programı (YEP) açıklandı. Bu programda ekonomik büyümenin 2019 yılında %0,5; 2020 yılında ise %5 olacağı, tüketici enflasyonunun ise 2019 yılı sonunda %12'ye, 200 yılının sonunda ise %8,5'e ineceği tahmin ediliyor.
- Ağustos ayında Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısı %17,2 artarak 6,3 milyon kişi seviyesinde gerçekleşti. Ocak-Ağustos döneminde ise yabancı ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %14,7 artışla 31,4 milyon kişi oldu.
- Ağustos ayında 48,0 olan PMI endeksi Eylül ayında eşik değer olan 50,0 seviyesine yükseldi. Bu durum faaliyet koşullarında 17 aydı süren yavaşlama eğiliminin son bulduğuna işaret etti. Yeni siparişlerin yeniden artmaya başlamasıyla birlikte istihdam son 14 ayda ilk kez artış gösterdi.
- Uluslararası derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye ekonomisinin ikinci çeyrekte beklentilerin üzerinde büyüme göstermesiyle 2019 yılı büyüme beklentisini -%1,1'den -%0,3'e yükseltti.
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), küresel ticarete ilişkin büyüme tahminlerini 2019 yılı için %1,2, 2020 için ise %2,7 olarak aşağı yönü revize etti.
- Fed politika faizini beklentilere paralel olarak 25 baz puan indirdi.
- Ülkemiz 190 ülkeye 1.780'den fazla tarımsal ürün ihracatı gerçekleştirmektedir.
- Ülkemiz fındık, kayısı, incir, kuru üzüm gibi ürünlerin ihracatında 1. Sıradadır.
- Ülkemiz Dünya un ihracatında 3,3 milyon ton ile 1.makarna ihracatında 1,2 milyon ton ile 2. Sıradadır.

POLATLI TİCARET BORSASI VERİLERİ (01.10 - 07.10 2019)

- **Buğday** işlem hacmi miktarı 6.486.840 kg, işlem hacmi tutarı 9.588.707,78 TL, işlem adedi 497, en düşük fiyat kg başına 1.170 TL, en yüksek fiyat 1,707 TL'dir.
- **Arpa** işlem hacmi miktarı 859.270 kg, işlem hacmi tutarı 1.051.665,36 TL, işlem adedi 76, en düşük fiyat kg başına 1,104 TL, en yüksek fiyat kg başına 1,386 TL'dir.
- **Yulaf** işlem hacmi miktarı 165.460kg, işlem hacmi tutarı 217.298,36 TL, işlem adedi 17, en düşük fiyat kg başına 1.195 TL, kg başına en yüksek fiyat 1,383 TL'dir.
- **Çavdar** işlem hacmi miktarı 28.340 kg, işlem hacmi tutarı 29.970,80 TL, işlem adedi 2, en düşük fiyat kg başına 1.000 TL, kg başına en yüksek fiyat 1,270 TL'dir.
- **Nohut** işlem hacmi miktarı 32.860 kg, işlem hacmi tutarı 92.797 TL, işlem adedi 9 en düşük fiyat kg başına 2.700 TL, kg başına en yüksek fiyat 3.000 TL'dir.
- **Mısır** işlem hacmi miktarı 122.780 kg, işlem hacmi tutarı 130.041,10 TL, işlem adedi 5 en düşük fiyat kg başına 0,950 TL, kg başına en yüksek fiyat 1.135 TL'dir.

KAYNAK :

TOBB Haftalık Ekonomi Bülteni
Polatlı Ticaret Borsası Verileri
İK Tarım Üssü Piyasa Analiz Bülteni